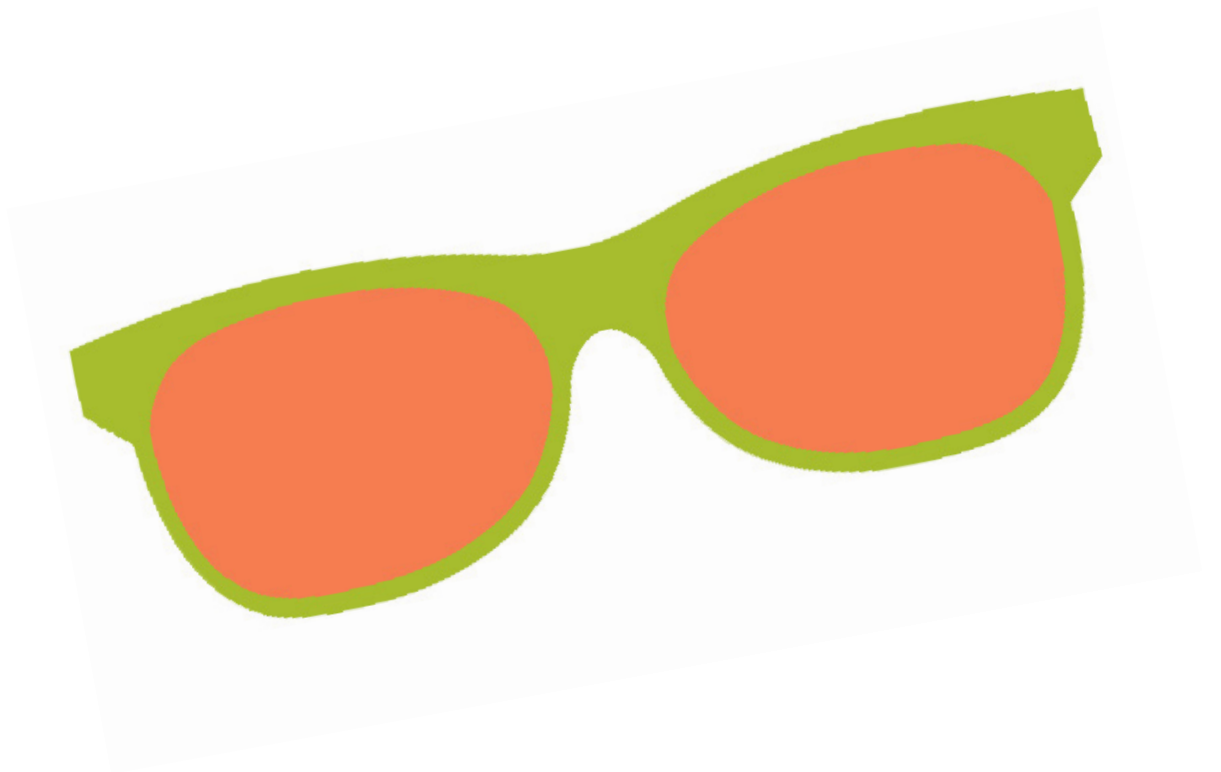

Utveckla MIK-arbetet

– systematisk utveckling av arbetet med
medie- och informationskunnighet på skolan

Statens medieråd

www.statensmedierad.se

Systematisk utveckling av arbetet med MIK på skolan

MIK för mig är en igångsättare för att lyfta MIK-frågorna bland lärare och elever. Men hur går man vidare så att det inte stannar vid en enstaka lektion eller temadag? Hur kan man lägga upp ett långsiktigt arbete kring medie- och informationskunnighet som verkligen utvecklar och levandegör frågorna i den dagliga verksamheten? Hur ser man till att arbetet inte blir beroende av en enda eldsjäl, utan att det verkligen involverar både lärare, bibliotekarier och rektorer? Vi ger dig tips på hur.

Varför är medie- och informationskunnighet viktigt?

Idag exponeras vi för mer information under en enda dag än vad våra förfäder gjorde under en hel livstid — medier påverkar i hög grad vår världsbild och de beslut vi fattar. Det ställs allt högre krav på både kunskaper och förmågor när det kommer till hur vi hanterar all denna information. Att möjliggöra en medveten medieanvändning är viktigt både för individen och för det demokratiska samhället i stort.

Medie- och informationskunnighet, MIK, handlar om vad vi behöver veta och kunna för att:

- förstå mediers roll i samhället
- kunna finna, analysera och kritiskt värdera information
- själva kunna kommunicera och skapa innehåll i olika medier

Vad är Statens medieråd?

Statens medieråd är en myndighet med uppdrag att verka för att stärka barn och unga som medvetna medieanvändare och skydda dem från skadlig mediepåverkan. Genom att öka barns och ungas medie- och informationskunnighet, MIK, ger vi dem verktyg att göra sina röster hörda och att fatta medvetna beslut i sin vardag.

Syftet med det systematiska MIK-arbetet

Syftet med vårt upplägg är att ni på er skola själva ska kunna sätta mål och resultatmål för ert MIK-arbete, utvärdera arbetet och sätta nya reviderade mål. Detta blir ett led i arbetet med att rusta lärare och skolledare med kunskaper för att kunna möta eleverna i deras medievardag och hantera de situationer som kan uppstå såväl socialt som kunskapsmässigt. Det blir också ett sätt att integrera medie- och informationskunnigheten inom ramen för skolarbetet – såväl inom arbetet med värdegrund som i specifika ämnen.

Utvecklingsarbetet sker i sex steg och varje steg tar cirka 1-2 timmar. Arbetssättet har inspirerats av Skolverkets Utvecklingspaket.

www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete/i-praktiken

Enligt Skolverket ska utvecklingsarbetet:

- Utgå från ett kollegialt lärande
 - något ni gör tillsammans i er verksamhet.
- Innefatta deltagande från förskolechef/rektor
 - en förutsättning och framgångsfaktor.
- Innehålla ett systematiskt kvalitetsarbete
 - kartläggning av nuläge, analys och uppställande av mål med utgångspunkt i frågor som: Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det?
- Innehålla material som utgår från vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Förberedelser

Se till att beställa forskningslitteratur i god tid. För att det långsiktiga utvecklingsarbetet ska bli effektivt rekommenderas att arbetet leds av en mindre grupp på cirka fem till åtta deltagare. Två av deltagarna i gruppen ges särskilda roller:

- Samtalsledaren leder arbetet
- Dokumentationsansvarig för anteckningar

Tillvägagångssätt

Steg 1. Uppstart

Börja med att utse roller: en samtalsledare och en som dokumenterar. Samtalsledaren är sammankallande.

Steg 2. Kunskapsinhämtning och reflektion

Syftet med detta steg är att på ett strukturerat sätt komma igång med arbetet och bekanta sig med begreppet medie- och informationskunnighet. Syftet är också att se på kopplingarna till styrdokumentet samt att bekanta sig med forskning inom området.

- Vad är medie- och informationskunnighet och varför är det viktigt?
Ta del av den digitala utbildningen för lärare.
<http://statensmedierad.se/mikformig> Samtalsledaren skriver ut lathunden och leder samtalet.
- Vad säger styrdokumentet om medie- och informationskunnighet?
<http://statensmedierad.se/mikformig-lgr>
- Vad säger forskningen om medie- och informationskunnighet?

Tips på litteratur:

Medie- och informationskunnighet i nätverkssamhället från Nordicom:

<http://www.nordicom.gu.se/en/publikationer/medie-och-informationskunnighet-i-natverkssamhallet>

Ungar & medier 2015, Statens medieråd:

<http://statensmedierad.se/ungarochmedier2015>

Svensk biblioteksförningens antologi om MIK

<http://www.biblioteksforeningen.org/wp-content/uploads/2014/04/MIK-UTSKRIFT.pdf>

Steg 3. Kartlägg och skapa mål

Börja med att kartlägga hur ni arbetar med medie- och informationskunnighet i skolan i dag. Det är nu ni analyserar hur det ser ut på er skola för att kunna förstå och bedöma utvecklingsbehoven. Formulera sedan en realistisk målbild för hur ni vill att det ska se ut i framtiden. Därefter fastställer ni er metod för hur ni ska ta er dit. Tänk på att detta moment kan ta olika lång tid.

Exempel på frågor:

- Hur arbetar vi med medie- och informationskunnighet i dag? I vilka ämnen finns medie- och informationskunnighet och på vilket sätt?
- Vad skulle skolan vinna på om medie- och informationskunnigheten ökar bland elever och lärare?
- Hur kan vi öka medie- och informationskunnigheten bland elever och lärare i vår skola?
- Vilka konkreta mål och kriterier ska arbetet ha?
- Vilka aktiviteter kan föra oss närmare målen?
- Hur sammanfattar vi den metod vi valt för att uppfylla våra fastställda mål?
- Vilka ska delta i utvecklingsarbetet? Vem ansvarar för vad?
- Vilken roll har skolledaren i detta arbete?
- Hur kan eleverna involveras i arbetet?
- Hur förankras utvecklingsarbetet på olika nivåer?
- Vilka resurser finns?
- Hur ska arbetet följas upp? Av vem? Och när?

Steg 4. Pröva — praktisera i klassrummet

I steg 4 prövar ni er metod med eleverna i lärandet. Ni har själva fastställt er metod i steg 3. Dokumentera gärna hur ni gör och förhåller er till ämnet.

Tips

Ett sätt att komma igång med eleverna är att använda det anpassade materialet i utbildningspaketet MIK för mig, eller övriga resurser på webbplatsen statensmedierad.se och avdelningen Lär om medier (f.d.MIK-rummet):

- Den digitala utbildningen för elever kan användas direkt i klassrummet.
<http://statensmedierad.se/mikformig>

- Momentet kan fördjupas med hjälp av lärmaterialet.
<http://statensmedierad.se/mikformig-larare>
- Momentet kan avslutas med Uppdrag MIK, en tävling som eleverna utför på sina egna mobiler i grupp.
<http://statensmedierad.se/uppdragmik>

Steg 5. Utvärdering – resultat och måluppfyllelse

Hur blev det? I steg 5 drar ni era lärdomar från arbetet och analyserar vad som gick bra och vad som gick mindre bra. Utvärdera.

Steg 6 Planera

Nu kan ni planera hur ni på ett systematiskt sätt kan gå vidare i arbetet. Tillsammans lägger gruppen en plan för det fortsatta arbetet. Kartläggning av nuläge, analys och uppställande av mål börjar nu om. Ta än en gång utgångspunkt i frågor som: Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det?

Ytterligare frågor:

- Behövs mer kunskap för att få ytterligare förståelse kring medie- och informationskunnighet?
- Hur kan vi revidera metoden och vilka nya mål kan sättas upp inför det fortsatta arbetet?
- Hur kan detta kopplas till andra utvecklingsområden, t.ex. arbetet med likabehandling?

Läs mer

Läs mer om systematiskt kvalitetsarbete på Skolverkets webbsida:

www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete

Här finns mer information om kvalitetsarbete i praktiken:

www.skolverket.se/skolutveckling/kvalitetsarbete/i-praktiken

Skolverket har även kompetensutveckling i form av olika utvecklingspaket kopplat till värdegrund. De går under samlingsnamnet "Sju timmar om...":

www.skolverket.se/skolutveckling/vardegrund/sju-timmar-om